

VP 2

Modul pro koordinátory žákovského parlamentu na ZŠ

Metodické listy

Tematické celky:

1. Demokratická kultura
2. Školní parlament
3. Hlasování
4. Volby
5. Kompetence, role, funkce školního parlamentu
6. Seznamovací hry
7. Agenda
8. Plánování akcí
9. Jednací řád parlamentu
10. Memorandum (smlouvy)

Cíle výuky

Předmět umožňuje žákům vhléd a orientaci v činnosti založení a provozování školního parlamentu. Dále poskytuje orientaci v základních demokratických principech, ve vývoji našeho národa v kontextu svobodného rozhodování. Předmět umožňuje žákům utvořit si vlastní názor a poukazuje na historický vývoj a smysl dějin Československa a samostatné České republiky tak, aby se z těchto dějinných událostí byli schopni poučit.

Předmět učí žáky aktivnímu zapojení do veřejného života v rámci členství ve školním parlamentu. Vede žáky k efektivní práci s hlasovacím softwarem, který přitažlivou novátorskou formou umožňuje žákům vyzkoušet si roli poslance v parlamentu. Žáci jsou vedeni k tomu, aby byli schopni ocenit demokratické a občanské hodnoty, jakými jsou humanita, svoboda, demokracie, tolerance a odpovědnost za svá rozhodnutí.

Obsah předmětu

Předmět vychází z obsahového okruhu Společenskovědní vzdělávání. Hodinová dotace činí 2 hodiny týdně v rámci nepovinného předmětu; učivo je tvořeno výběrem z občanské nauky a dějepisu. Učivo využívá návaznosti na předměty společenského vzdělávání, jako je psychologie, filozofie, občanská nauka, dějepis.

Cílová skupina

Cílovou skupinou jsou pedagogové (koordinátoři) a žáci 2. stupně základních škol.

Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti:

- by měl mít vhodnou míru sebevědomí a schopnost morálního úsudku;
- si váží demokratických hodnot a snaží se je zachovat pro budoucí generace.

Občanské kompetence

Žák prostřednictvím studia tohoto předmětu:

- jedná v souladu s morálními principy, přispívá k uplatňování hodnot demokracie;
- jedná odpovědně, samostatně, aktivně i pro zájem veřejný;
- přistupuje s aktivní tolerancí k identitě druhých lidí;
- chápe význam kulturního prostředí pro člověka;
- vystupuje proti xenofobii, nesnášenlivosti a diskriminaci;
- formuje své občanské postoje.

Klíčové kompetence

Žák formuluje své myšlenky srozumitelně, souvisle a zároveň:

- se učí efektivně pracovat a vyhodnocovat dosažené výsledky;
- zpracovává jednoduché texty na běžná i odborná témata;
- přijímá a odpovědně plní své úkoly;
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení;
- písemně zaznamená podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí;
- volí prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit;
- využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve.

Kompetence informačních a komunikačních technologií

Žák prostřednictvím studia tohoto předmětu:

- pracuje s běžným základním počítačovým vybavením;
- získává informace z otevřených zdrojů, zejména pak z celosvětové sítě Internet;
- dokáže pracovat s moderním hlasovacím softwarem.

Tematický celek č. 1: Demokratická kultura

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- řízená diskuse;
- práce s informacemi;
- didaktická aktivita pro seznámení účastníků.

Doporučené metody výuky:

- metoda diskusní – žáci diskutují o pojmu demokracie, uvádějí konkrétní příklady, pracují a vyhledávají informace.

Učební pomůcky:

- internet, učebnice občanské výchovy, psací potřeby, pracovní listy k tématu.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Žáci jsou schopni definovat pozitiva a negativa demokracie.
- Žáci vytvoří vlastní definici pojmu demokracie, např. „*společenství občanů, kteří společně vykonávají správu věcí veřejných, což znamená, že se nejedná o vládu jedince nebo omezené skupiny*“.
- Žáci charakterizují autoritativní a demokratický režim.
- Žáci interpretují konkrétní příklady ze života a zaujmají k nim správný postoj z hlediska demokratického.

Tematický celek č. 2: Školní parlament (ŠP)

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- uvolňovací aktivita pro odlehčení atmosféry;
- frontální vyučování (výklad, popis, vysvětlení, co je to školní parlament);
- prezentace jiných zavedených systémů na jiných školách;
- práce s informacemi;
- beseda s odborníkem (jiný koordinátor ŠP, člen ŠP na jiné škole).

Doporučené metody výuky:

- metody slovní – koordinátor vysvětlí smysl a přínos školního parlamentu;
- metoda diskusní – žáci diskutují s cizím odborníkem nebo členem jiného školního parlamentu;
- metoda diskusní – žáci diskutují o tom, jak by si představovali svůj parlament, co by chtěli řešit, jakým způsobem začít činnost tohoto seskupení;
- vyhledávají informace o jiných školních parlamentech.

Učební pomůcky:

- internet, psací potřeby, příklady jiných školních parlamentů.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Žáci jsou schopni definovat pozitiva a negativa školního parlamentu.
- Žáci vytvoří plán, jak začít provozovat školní parlament.

Tematický celek č. 3: Hlasování

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- práce s informacemi;
- skupinová práce.

Doporučené metody výuky:

- praktická ukázka – vysvětlení organizace hlasování;
- metoda diskusní – diskutování žáků o formě hlasování;
- vyhledávání informací a pojmů – o druzích hlasování.

Učební pomůcky:

- internet, psací potřeby, pracovní listy – s popisem hlasovacího zařízení, praktické testování hlasovacích zařízení.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Aktivní zapojení žáků.
- Zkouška všech hlasovacích systémů.

Praktický příklad

Zkouška všech různých druhů hlasování. Hlasování pro různé funkce v žákovském parlamentu.

Veřejné – zvedání ruky, při veřejném hlasování před ostatními žáky.

Tajné – pomocí lístečků vhozených do nějaké nádoby (urny).

Práce s hlasovacím zařízením SunVote ARS PPT.

Tematický celek č. 4: Volby

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- frontální vyučování (výklad, popis, vysvětlení, co je to školní parlament);
- práce s informacemi;
- vycházka a exkurze.

Doporučené metody výuky:

- videoukázka – volby do Parlamentu ČR, volba prezidenta ČR, hlasování Poslanecké sněmovny ČR;
- praktická ukázka – práce s hlasovacím softwarem **SunVote ARS PPT**;
- prezentace jiných volebních modelů;
- práce s informacemi – vysvětlení organizace voleb;
- vytvoření modelů voleb žáky (pro inspiraci slouží praktický příklad v příloze);
- exkurze na zasedání městské rady, Parlamentu ČR apod.

Učební pomůcky:

- internet, psací potřeby, postup organizace voleb, pracovní list s prezentací jiných volebních modelů, videoukázky, souhlas rodičů s účastí žáků na exkurzi, počítač a mobilní telefon pro praktické testování hlasovacího softwaru SunVote ARS PPT.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Aktivita v hodině při diskusi o volebním modelu.
- Vytvoření volebního modelu žáky.
- Osobní účast na exkurzi.

Praktický příklad

Na základní škole jsou v každém ročníku dvě třídy – A a B:

Z diskuse ve škole mezi žáky i pedagogy a z dotazníků pro žáky a pedagogy byl vybrán následující volební model pro sestavení školního parlamentu.

1. Členy parlamentu budou všichni žáci 2. st. ZŠ, tedy od 5. třídy výše.
2. Každá z 10 tříd vyšle do parlamentu 1 zástupce třídy pro třídy do 15 žáků a 2 zástupce třídy pro třídy od 15 do 30 žáků.
3. Dle pravidla č. 1 a 2 bylo stanoveno, že z 10 tříd vznikne v daném školním roce osmnáctičlenný školní parlament (dvě třídy mají pouze 14 žáků).
4. Řádné volby do školního parlamentu proběhnou každý rok na začátku školního roku.
5. Volby proběhnou v každé třídě, pokud zájemců do školního parlamentu bude více, než je stanovený počet zástupců pro danou třídu. Pro 5. ročník proběhnou volby vždy.
6. Kandidát do školního parlamentu vzejde jednak z vlastní vůle žáka (zájemce o práci ve školním parlamentu) a jednak z návrhů žáků. Každý žák napíše na lístek jméno žáka, jenž by měl podle něj zastupovat třídu ve školním parlamentu. Žák má právo odevzdat prázdný lístek. Tyto lístečky vyhodnotí třídní učitel a oznámí tři jména kandidátů navržených třídou. Kandidát má právo nominaci odmítnout. Z dobrovolných zájemců a třídou navržených kandidátů vzejdou kandidáti, z nichž budou jeden až dva zvoleni v řádných volbách do školního parlamentu.
7. Pokud z některé z tříd nevzejde žádný kandidát, neproběhnou ve třídě volby a třída nebude mít v parlamentu zastoupení.
8. Třídní tříčlenná volební komise vznikne losem ze žáků, kteří nekandidují do parlamentu. Školní pětičlenná volební komise bude složena z ředitele školy, koordinátora školního parlamentu a tří žáků, kteří budou vybráni losem z řad žáků závěrečných 9. ročníků.

Tematický celek č. 5: Kompetence, role, funkce školního parlamentu

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- didaktická hra;
- skupinová výuka;
- práce s informacemi.

Doporučené metody výuky:

- didaktická hra – co si můžeme a co si už nemůžeme dovolit říct, udělat, napsat apod.;
- metoda diskusní – žáci ve skupinách diskutují o tom, jak vytvořit plán práce školního parlamentu;
- metoda diskusní – žáci po skupinách prezentují to, na čem se dohodli, a reagují na připomínky ostatních;
- praktická ukázka funkcí a kompetencí jiných školních parlamentů;
- vytvoření kompletního plánu práce na školní rok;
- realizace prvního úkolu školního parlamentu – např. návrh ředitelství školy na nákup chybějícího materiálního vybavení (viz skripta).

Učební pomůcky:

- internet, psací potřeby, flipchart, pracovní list – příklady a ukázky funkcí a kompetencí jiných ŠP.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Žáci vytvoří kompletní plán práce na školní rok.
- Žáci zformulují návrh pro nákup materiálního vybavení.
- Žáci vhodně prezentují svůj návrh při zasedání ŠP za přítomnosti vedení školy.

Tematický celek č. 6: Seznamovací hry

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- uvolňovací aktivita pro odlehčení atmosféry;
- didaktická hra;
- práce s informacemi;
- skupinová výuka.

Doporučené metody výuky:

- metoda diskusní – žáci diskutují o pravidlech a průběhu hry;
- praktická ukázka – hraní her.

Učební pomůcky:

- internet, psací potřeby, papíry, pracovní list – pravidla hry.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Aktivní zapojení žáků.
- Osobní účast na hrách – vytvoření dvojic.

Praktický příklad

1. Ve dvojicích (dvojice žáci vytvoří napříč třídami, mladší a starší), kdy jeden žák má zavázané oči a druhý ho pomocí slov naviguje po místnosti, musí obejít nebo přejít různé překážky.
2. Vyměníme dvojice (např. chlapec, dívka) a dvojicím svážeme dohromady jednu ruku. Takže mají celkem „tři ruce“ a snaží se společně plnit různé úkoly, které jsou pro ně připravené (skládat puzzle, stavět z kostek nebo lega).
3. Vystřídáme dvojice – dvojice budou společně plnit zadané úkoly. Budou skládat texty (které jsou rozstříhané – PUZZLE) a tyto texty budou zároveň ověřovat jejich znalosti ohledně parlamentu. A společně budou odpovídat na otázky vztahující se k tématu, které budou napsány pod textem.

Tematický celek č. 7: Agenda

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- uvolňovací aktivita pro odlehčení atmosféry;
- frontální výuka;
- práce s informacemi.

Doporučené metody výuky:

- vyhledávání informací a pojmů – agenda;
- metoda diskusní – žáci diskutují o tom, co by měla obsahovat jejich agenda;
- praktická ukázka agendy (v příloze);
- vytvoření agendy příslušného ŠP.

Učební pomůcky:

- internet, psací potřeby, pracovní list – ukázka agendy.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Žáci vyhledají informace o pojmech – agenda.
- Žáci vytvoří agendu školního parlamentu, rozdělí si jednotlivé funkce a přiřadí se do výborů.

Praktický příklad

Na základní škole vznikl 20členný školní parlament (10 tříd). Na první schůzi se žáci na základě vlastních preferencí rozdělili do daných podskupin. Každá podskupina měla na starosti jinou problematiku.

Byl tedy zvolen model:

1 žák – předseda školního parlamentu

1 žák – místopředseda školního parlamentu

3 žáci tvoří pracovní skupinu (družinu), pracovních skupin je 8, v každé pracovní skupině je vedoucí pracovní skupiny.

Pracovní skupiny:

Tiskové oddělení – řeší např. prezentace školy na veřejnosti, předávání informací, bezpečí ve škole, úklid, šatny, organizace akcí vyjma sportovních a kulturních apod.

Sportovní výbor – řeší např. turnaje, sportovní kurzy, soutěže, kroužky, olympiády apod.

Kulturní výbor – řeší např. divadelní představení v dobách přijímacích zkoušek a různých svátků, slavnostní vyřazení 9. ročníků, školní akademie, hlášení školního rozhlasu apod.

Pedagogický výbor – řeší např. rozvrh, žákovské knížky, pravidla pro pochvaly a jiná ocenění, vybavení tříd, návrh didaktických pomůcek apod.

Stravovací výbor – řeší např. zajištění pitného režimu, potravinové automaty, jídelníček (např. Dny světové kuchyně), zajištění občerstvení při různých akcích apod.

IT výbor – řeší např. předávání informací, webové stránky školy, sociální sítě školního parlamentu a školy, spravuje školní YouTube kanál apod.

Na tématech vždy spolupracuje více výborů. Předseda a místopředseda se zapojují do různých výborů dle potřeby.

Tematický celek č. 8: Plánování akcí

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- frontální výuka;
- práce s informacemi;
- skupinová práce.

Doporučené metody výuky:

- vyhledávání informací a pojmů – plán akcí;
- metoda diskusí – žáci diskutují o různých plánovaných aktivitách;
- vytvoření plánů akcí.

Učební pomůcky:

- internet, psací potřeby, pracovní list – plán akcí.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Žáci vyhledají informace o pojmech – plán akcí.
- Aktivní zapojení všech žáků do plánování.
- Vytvoření vlastního plánů akcí – práce ve skupinách.

Praktický příklad

Vytvoření vlastního plánu akcí na celý školní rok. Co v jakém měsíci, týdnu uspořádají za akci (Mikuláš, Vánoční besídka, Karneval, Den dětí apod.).

Rozdělení všech žáků v žákovském parlamentu do skupinek. Zajištění veškerých náležitostí, které jsou pro akci důležité. A následná organizace celé akce.

Vyvěšení veškerých seznamů, plánovacích skupin a přehled akcí na nástěnku, která je věnována školnímu parlamentu.

Tematický celek č. 9: Jednací řád

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- uvolňovací aktivita pro odlehčení atmosféry;
- frontální výuka;
- práce s informacemi.

Doporučené metody výuky:

- vyhledávání informací a pojmů – jednací řád;
- metoda diskusí – žáci diskutují o tom, jak by měl vypadat jednací řád konkrétního školního parlamentu;
- praktická ukázka jednacího řádu (v příloze);
- vytvoření jednacího řádu ŠP.

Učební pomůcky:

- internet, psací potřeby, pracovní list – ukázka jednacího řádu.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Žáci vyhledají informace o pojmech – jednací řád.
- Žáci vytvoří jednací řád školního parlamentu a stanoví dobu jeho trvání (např. školní rok).

Praktický příklad

Jednací řád

Školní parlament na naší Základní škole stanovil následující jednací řád:

I. Úvodní ustanovení

1. Jednací řád řeší veškeré podmínky fungování školního parlamentu.
2. Jednací řád je závazný pro všechny členy. Pokud ho budeme chtít změnit, musí pro změnu hlasovat více než 51 % našich členů.

II. Zasedání školního parlamentu

1. Zasedání školního parlamentu svolává a řídí jeho předseda, který je volen na 1 školní rok.
2. Termín zasedání je zveřejněn na nástěnce a na sociální síti školního parlamentu. Zveřejňování těchto informací má na starosti referent nebo koordinátor.
3. Předseda a místopředseda jsou zvoleni min. 51 % všech členů ŠP.
4. Zasedání parlamentu je veřejné. Přiveď kamaráda nebo spolužáka. Zasahovat do jednání mohou po přihlášení a vyzvání předsedou.
5. Když nemůžeš přijít na zasedání, oznam to nejpozději v den konání školního parlamentu.
6. Pokud často chybíš na zasedání, bude hlasováno o tom, zda s námi zůstaneš. Opět rozhoduje 51 % hlasů.
7. Scházet se budeme 1x měsíčně ve čtvrtek od.... do
8. Mimořádně se budeme scházet dle domluvy a potřeby.
9. Můžeme hlasovat o důležitých věcech, pokud nás je zde nadpoloviční většina.
10. Co schvalujeme:
 - a) jednací řád školního parlamentu;
 - b) setrvávání členů, kteří ve školním parlamentu nepracují podle dohodnutých pravidel.
11. Co navrhuje:
 - a) změny ve školním řádu;
 - b) opatření ke zlepšení sociálního prostředí ve škole (akce školy, soutěže, ...).
12. Zapisovatel zapíše krátký souhrn toho, co jsme projednávali na každém setkání.
13. Hlasovat můžeš 3 možnostmi: ANO, NE, ZDRŽEL SE.

Tento jednací řád byl schválen na zasedání školního parlamentu dne X. Y. Z

Podpisy všech členů:

Tematický celek č. 10: Memorandum (smlouvy)

Doporučené formy organizace výuky tematického celku:

- individuální výuka;
- práce s informacemi.

Doporučené metody výuky:

- metoda heuristická – žáci individuálně nebo ve dvojicích vymyslí vzor a typ smlouvy, kterou by mohl ŠP uzavřít;
- metoda diskusní – žáci diskutují o vhodnosti a použitelnosti smluv v běžném životě;
- praktická ukázka vzoru smlouvy (v příloze);
- vytvoření smlouvy.

Učební pomůcky:

- internet, psací potřeby, flipchart, pracovní list – smlouva.

Forma/způsob ověření získaných znalostí a dovedností:

- Žáci vytvoří závaznou smlouvu např. s vedením školy.
- Žáci zformulují písemný návrh v souladu s normami pro náležitosti úředních dopisů.
- Žáci vhodně prezentují svůj návrh smlouvy při zasedání ŠP za přítomnosti vedení školy.

Praktický příklad

Smlouva mezi členem žákovského parlamentu a školou

Jméno žáka:

Třída:

Za vedení školy: Mgr. Jan Novák

Školní rok: 2018/2019

Já, člen žákovského parlamentu školy, se podpisem této smlouvy zavazuji:

- účastnit se a chodit včas na zasedání žákovského parlamentu;
- zastupovat svou třídu, tlumočit názory a návrhy spolužáků na zlepšení práce školy a jejího prostředí;
- zpětně třídu informovat o průběhu a výsledcích jednání žákovského parlamentu;
- podílet se na činnostech žákovského parlamentu;
- propagovat a příkladně reprezentovat školu;
- dodržovat jednací řád a ústavu žákovského parlamentu.

Já, zástupce školy, prohlašuji:

- škola poskytne pro činnost žákovského parlamentu zázemí (prostory);
- člen žákovského parlamentu bude uvolněn z výuky, jestliže si to budou vyžadovat jeho povinnosti;
- žákovský parlament bude mít přístup k informacím, které bude pro svou činnost potřebovat;
- škola bude informovat o činnostech parlamentu prostřednictvím dostupných prostředků (webové stránky školy, pedagogická rada, školní rozhlas, školní časopis);
- škola bude podporovat činnost žákovského parlamentu (pravidelné schůzky s vedením, záštita nad projekty).

V dne

Podpisy:

Toto dílo [Modul pro koordinátory žákovského parlamentu na ZŠ – metodické listy] je licencováno pod licencí Creative Commons [BY-SA]. Licenční podmínky navštivte na adrese <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>